

ност је већ сада употребљена и прокоцкана“, пише Сафрански, као што је то случај код „задужења државе и еколошких катастрофа“. Опште убрзање води, парадоксално, на сужење на данас, уместо бриге за сутра.

Време „делује“, иако није актер. Оно је медијум кроз који се све ствари збивају, али не и снага коју оно чини.

Сафрански нуди читав ватромет идеја о времену, цитата и парафраза у коме дефилира читав кабинет мислилаца и књижевника, дијахроно, унакрст, све до проблематичне садашњости, у десет поглавља. Позиције експерта

за дубоке димензије, Хајдегера, и прерано умрлог Улриха Бека, Шопенхауера, Томаса Мана, Паскала, Кјекегарда, Бекета (Владимир и Естрагон), да споменемо само неке из те фасцинирајуће поворке у лавиринту егзететике појма времена у бесконачности. Драгоцен есеј о *conditio humana* који са једне стране нуди импозантну панораму овог загонетног појма, а са друге нас подстиче, кроз дијалектичку напетост између пролазности и постојаности, да не допустимо времену да оно нешто од нас чини, већ ми од њега.

Зоран Андрић

Konstantinos Nikolakopoulos, *Das Neue Testament in der Orthodoxen Kirche: Grundlegende Fragen einer Einführung in das Neue Testament*

Münster : LIT, 2012
320 S. ; 23 cm
ISBN 978-3643108692

Константин Николакопулос, *Нови Завет у Православној Цркви. Основна питања увода у Нови Завет*

Већ више од 20 година постоји у Минхену аутономни студијски фах православног богословља – „Studiengang für Orthodoxe Theologie“ – на Ludwig-Maximilians-Universität(у) у Минхену, те са разлогом не може више бити речи о егзотичном „фаху мимоза“, већ по аналогији са римокатоличким

и евангелистичким теолошким фаховима и факултетима, о утврђеној аутохтоној академској теолошкој дисциплини коју карактеришу специфичности православног богословског предања. И мимо интензивног и разуђеног превођења богословске литературе, махом са изворних језика православних спи-

са – о иконама, спиритуалности, мистици – ипак се на немачком језичком подручју осећа громадан дефицит у научној богословској литератури о православном богословљу, те је као вадемекум установљена дидактичко-студијска серија „Lehr- und Studienbücher Orthodoxe Theologie“ и као њена прва свеска објављена књига *Das Neue Testament in der Orthodoxen Kirche* професора др Константина Николакопулоса, редовног професора библијске теологије на „Православном институту“, како се иначе популарно зове „Studien-gang für Orthodoxe Theologie“.

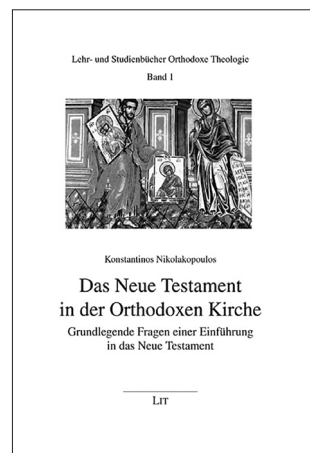
Одмах ваља истаћи да су резултати Николакопулосових егзегетичких истраживања и анализа добрим делом конгруентни са католичким и евангелистичким приручницима, укључујући, разуме се, специфичности православног богословља која су у концентрисаној форми понуђена у 15. поглављу насловљеном „Православна ерминевтика и историјско-критички метод“.

Прво издање овог уџбеника је објављено 2011. г. и веома је брзо распродато, те је, у ревидираној и прерађеној верзији, 2014. г. он угледао своје друго издање. Аутор вели у предговору 2. издања да је интегрисао све критичке напомене и предлоге за коректуре у нови рукопис своје књиге. Николакопулос истиче да му није превасходно стало да цитира опсежну „западну“ секундарну литературу, већ

на затварању зјапеће празнине у питањима генине православне литературе. Очекивања извесних колега да би ново издање требало да садржи „Специфичне уводе“ у појединачна поглавља Светог Писма Новог Завета, није могло бити испуњено, будући да је ауторов п р и м а р н и

циљ био да студентима понуди увод у Нови Завет, а не детаљне коментаре његових списа. У петнаест поглавља је Николакопулос структурисао дидактичку материју:

1. Уводне напомене
2. Историја текста и текстуална критика
3. Историја новозаветног канона
4. Језичка структура Новог Завета
5. Новозаветни апокрифи и „скривене“ Исусове речи
6. Увод у списе Новог Завета: Четворојеванђеље
7. Јеванђеље по Матеју
8. Јеванђеље по Марку
9. Јеванђеље по Луки
10. Јеванђеље по Јовану
11. Синоптичка питања Јеванђеља
12. Списи Светог Апостола Павла
13. Саборне посланице
14. Пророчка књижевност у Новом Завету

15. Екскурс: Православна ерминеутика и историјско-критичка метода.

Николакопулос овим уводом заиста попуњује зјапећу празнину у фах-теолошкој књижевности на немачком говорном подручју, те је њена улога енормна у инкултурацији православног библијског, егзегетичког дискурса.

Можда би ово дело ваљало разумети као *work in progress* и по динамици концентричних кру-

гова, једног дана и специјални, „православни увод“ у Свето Писмо Новог Завета. И још као дезидеријум: тада бисмо аутору и издавачу веома радо саветовали да трећем издању прикључе и стандарде научних публикација: насушно потребни регистар појмова и личних имена, чиме би не само дидактичка, већ и општа оријентација при читању научних радова била омогућена.

Зоран Андрић

Peter Burke und Matthias Wolf, *Die Explosion des Wissens: Von der Encyclopédie bis Wikipedia (Sachbuch)*

Berlin Wagenbach, 2014
392 S. ; 24 cm
ISBN 978-3803136510

Питер Берк, *Експлозија знања. Од енциклопедије до Википедије*

У епоси Википедије знање је свуда и у сваки час доступно. Какве менталне последице то има за човека? Тим питањем се бави енглески историчар Питер Берк (рођен 1937. г.) у својој новој књизи – Peter Burke, *Die Explosion des Wissens. Von der Encyclopédie bis Wikipedia*, Verlag Klaus Wagenbach, Berlin 2014. – и долази до критичног закључка.

Излагање тече ефективном реторичком структуром. Прва четири поглавља са ентузијазмом описују стадијуме метаисторијски мишљеног и идеално-типич-

ног обликовања знања: сакупљање, анализу, ширење и примену. Сакупљање налази свој најизраженији амблем у препуним утробама експедиционих бродова у 18. веку. Након сакупљања следи анализа, вредновање пронађеног. Берк нуди многе примере: Линеову класификацију, дешифровање линеарног-Б писма, палеонтолошку реконструкцију, доказе о фалсификату певања у Осијану, прецизна датирања путем геохронометрије. Акт сваког приписивања је израз потребе за рационалним поретком.